

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДІТЯЧИХ ХВОРОБ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
У МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

28-29 ЛЮТОГО 2024 РОКУ

м. Запоріжжя

Редколегія:

Л.М. Боярська – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМФУ, кандидат медичних наук, професор;

І.Г. Утюж – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ, доктор філософських наук, професор;

Ю.В. Котлова – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМФУ;

Д.П. Сепетий – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ;

Н.В. Спиця – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ;

Ю.О. Іріюглу – кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ.

- С-69 Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині): зб. матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції (28-29 лютого 2024 року). – Запоріжжя: ЗДМФУ, 2024. – 312 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

<i>Трегуб С.Є.</i> ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН ГУМАНІТАРНОГО БЛОКУ ДИСТАНЦІЙНО В УМОВАХ ВІЙНИ.....	215
<i>Тюркеджи Н.С., Катаннікова А.Ю.</i> СТРАТЕГІЇ ПІДТРИМКИ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕКОЮ УНІВЕРСИТЕТУ.....	216
<i>Федько О.Ю.</i> МІСЦЕ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО МЕДИЧНОГО ПРАЦІВНИКА.....	218
<i>Фурик О.О., Рябоконт О.В., Оніщенко Т.Є.</i> ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ У ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	220
<i>Юрко А.О., Сердюк Д.Г.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗДМФУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	221
СЕКЦІЯ 8. МЕДИЦИНА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ	
<i>Боярська Л.М.</i> ДІТИ БОМБОСХОВИЩ.....	222
<i>Овчаренко Л.С.</i> ВІЙНА ВБИВАЄ ДІТЕЙ І ЇХ ПРАВО НА ДИТИНСТВО.....	223
<i>Котлова Ю.В., Мазур В.І.</i> ДИТИНА В ЧАСИ ГОЛОДОМОРУ ДО СЬОГОДЕННЯ. ЕТИЧНИЙ ВИМІР СУСПІЛЬСВА	225
<i>Ковтун Н.М., Ковтун Ю.В.</i> ВИКРАДЕННЯ ДІТЕЙ ЯК СКЛАДОВА ГЕНОЦИДУ УКРАЇНЦІВ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	228
<i>Urbanavičė R., Istomina N.</i> THE MIRROR OF THE TRAUMATIC LIFE EVENTS OF THE UKRAINIAN REFUGEES.....	230
<i>Кандибей В.К.</i> КРИЗОВІ СТАНИ ТА ПСИХОЛОГІЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ОСІБ, ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ВІЙНИ.....	231
<i>Амма А.В.</i> СПІВВІДНОШЕННЯ АНОНІМНОСТІ І ВІДЧУЖЕННЯ ЛЮДИНИ У ВІРТУАЛЬНОМУ ПРОСТОРІ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА	232
<i>Білай А.І., Білай І.М.</i> ФІЛОСОФІЯ МЕДИКО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ.....	233
<i>Горохова Л.В.</i> СИСТЕМА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	234
<i>Гріда Т.В., Демидюк К.С., Шевченко Н.О.</i> ПРОФІЛАКТИКА ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРЯННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЛІКАРНЯНИХ КЛОУНІВ У ПЕРІОД ВІЙНИ.....	237
<i>Данильчук О.М.</i> ЗАГРОЗА ПОШИРЕННЯ ЗБРОЇ МАСОВОГО ВИНИЩЕННЯ ЯК ЕКЗИСТЕНЦІЙНА ПРОБЛЕМА БУТТЄВОСТІ ЛЮДИНИ.....	239
<i>Дрозд Б.Ю.</i> ВПЛИВ ГАДЖЕТІВ ТА СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	241
<i>Земляний Я.В., Земляна Н.А.</i> ПЕРСПЕКТИВИ ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В ЗМІШАНОГО ФОРМАТІ УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	243

Список використаних джерел

1. А.А. Висоцький, О.О. Суріков, С.В. Василюк-Зайцева Розвиток штучного інтелекту в сучасній медицині. УКР. МЕД. ЧАСОПИС, 2 (154) – III/IV 2023. DOI: 10.32471/umj.1680-3051.154.241221
2. Закон України «Про національну програму інформатизації» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/74/98-%D0%B2%D1%80>
3. Про затвердження Положення про дистанційне навчання : наказ Міністерства освіти і науки України від 25 квітня 2013 р. № 466. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13> (дата звернення: 10.06.2019).
4. Хмарні технології. Організація інформаційного середовища користувача на базі хмарних технологій MS OFFICE 365 : навч.-метод. посіб. для лікарів-інтернів, провізорів-інтернів. О. А. Рижов, Н. А. Іванькова, О. І. Андросов. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2018. – 76 с.
5. Фурик О.О., Рябоконь О.В., Оніщенко Т.Є. та ін. Можливості використання сучасних інтерактивно-освітніх технологій у галузі медичної освіти. Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору, 2019, 84, 302-310. DOI: <https://doi.org/10.38014/osvita.2019.84.00>
6. Фурик О.О., Рябоконь О.В., Рижов О.А. та ін. Сучасні дистанційні технології при підготовці майбутніх лікарів / Актуальні питання дистанційної освіти та телемедицини 2020 : матеріали Всеукраїнської науково-методичної відео конференції з міжнародною участю (19-20 листопада 2020 року, м. Запоріжжя). – Запоріжжя 2020.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗДМФУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

*Юрко Анастасія Олегівна,
здобувач першого рівня вищої освіти,
Сердюк Дмитро Георгійович,
канд.фіз.вих., доцент ЗВО кафедри ФРСМФВіЗ,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет*

В умовах пандемії COVID-19 та впровадження воєнного стану в Україні дистанційна та змішана форма навчання стали основою надання освітніх послуг в медичних закладах вищої освіти. В таких умовах для забезпечення сфери охорони здоров'я медичними працівниками з високим рівнем підготовки необхідно впровадження ефективних методів медичної освіти, які б сприяли ефективному оволодінню теоретичними знаннями та практичними навичками [1]. Особливо це стосується клінічних кафедр, які є ключовою ланкою підготовки майбутніх фізичних терапевтів. На теперішній час розвиток інформаційних технологій та інноваційних засобів комунікації відкривають можливості для створення нових форм та підходів до медичного навчання [2].

Важливим аспектом успішного навчання є створення психологічної атмосфери, що сприяє позитивній емоційній налаштованості як для викладачів, так і для здобувачів вищої освіти. Зокрема, в умовах воєнного часу, коли на фоні вибухів, новин з фронту та втрат близьких набувається складний досвід, важливо враховувати реакції психіки від тимчасових стресів до серйозних травм. Кожна особа в цих умовах потребує психологічної підтримки, особливо в контексті освітнього процесу. Викладачі, які є ключовими фігурами в житті здобувачів вищої освіти, повинні бути особливо уважними до психологічних потреб своїх підопічних.

Технічні проблеми дистанційної освіти зумовлені використанням технічних можливостей для зв'язку викладача та студентів під час проведення практичних, лабораторних занять та лекційного курсу. Для роботи зі студентами на дистанційному навчанні необхідний швидкісний інтернет у різних регіонах країни гарної якості [3].

Методичні проблеми проведення дистанційної та змішаної форми надання освітніх послуг також є не простими та їх кілька. Привертає увагу відсутність цифрової взаємодії, так як недостатній досвід якісного сприйняття студентів, участь у дискусії та обговоренні конкретної теми.

Складною проблемою є підтримка концентрації уваги студентів при їх знаходженні поза навчальною обстановкою, найчастіше в домашніх умовах, протягом досить тривалого часу одного заняття (від 2 академічних годин).

При дистанційних умовах викладання стає більш складним процес взаємодій студентів та викладачів/кураторів груп після навчального часу. При навантаженні, де одночасно на тиждень із викладачем (завідувач кафедри, професор, доцент, викладач) займається від 100 студентів та більше, надзвичайно складно організувати додаткове спілкування зі студентами на відстані. Технічно зробити це можливо, але у дійсності це створює безліч проблем [2]

Щодо особливостей проведення навчання в умовах воєнного часу можна зазначити, що:

- у воєнний час проводити навчальні заняття доцільно шляхом впровадження та органічного поєднання форми дистанційної та змішаної форми навчання.
- враховувати психологічний стан учасників освітнього процесу, слід звернути увагу на опрацювання механізмів їх реінтеграції у навчальний процес
- при потребі та з метою залучення більшої кількості учасників освітнього процесу можна використовувати асинхронну форму викладання (індивідуалізувати навчальні плани, враховувати готовність та можливості студентів з урахуванням умов навчання під час війни).
- проводити практичні заняття з залученням різноманітних технічно-логічних підходів для підвищення залученості студентів у навчальний процес [3].

Отже, проблеми медичної дистанційної освіти в умовах війни належать до

- серйозних викликів, які вимагають негайної уваги та розв'язання. Обмежені можливості практичної підготовки, технічні труднощі, емоційне та психологічне
- навантаження, недостатня взаємодія з викладачами та необхідність адаптації навчальних програм становлять складну картину, яка впливає на якість освіти медичних фахівців.

Список використаних джерел

1. Биков Г. Ю. Інновації в організації досліджень та розробок у галузі інформаційно комунікаційних технологій в освіті у світлі викликів ХХІ сторіччя. Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Т. VIII: Психологічна теорія і технологія навчання. Випуск 10. 2019. С. 55-74.
2. Куновський В., Лаба О., Куновська Л. Освіта в умовах війни: особливості дистанційного навчання та викладання медичних дисциплін. Матеріали конференцій МЦНД 26.08. 2022; Чернівці, Україна. 2022. С. 398-400.
3. Кучин Ю.Л., Лимар Л.В. Основні принципи організації дистанційного навчання медиків. Медична освіта. 2020. № 1. С. 17-37.

СЕКЦІЯ 8. МЕДИЦИНА В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ

ДІТИ БОМБОСХОВИЩ

*Боярська Людмила Миколаївна
кандидат медичних наук, професор,
завідувачка кафедри дитячих хвороб,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет*

Війна лягає важким тягарем на плечі народу і її наслідки жахливі... вони призводять до руйнування кожної держави.

«Жодна держава не повинна шляхом насильства втручатися в політичне будівництво і управління інших держав. Втручання сторонніх держав означає порушення прав незалежного народу» (Кант). Ці ідеї німецького філософа у наш час є надзвичайно актуальними. Це передусім стосується України, яка зазнала агресивного нападу з боку Росії, що є фактичним втручанням в політико-державне будівництво і суверенітет України. Всесвітня організація охорони здоров'я закликає до захисту дітей у збройних конфліктах. За її даними 10% людей, які пережили травматичну подію, пізніше матимуть симптоми психологічної травми, 10% демонструватимуть поведінкові зміни або психологічні розлади, які стануть перешкодою для повноцінної участі в повсякденному житті (найпоширенішими розладами є тривожний розлад, депресія і психосоматичні розлади).

Рятуючи свої життя, сім'ї з дітьми вимушені ховатися від постійних артобстрілів та авіаударів у сховищах, підвалах, на станціях метро та підземних паркінгах. Холодні, вогкі, темні приміщення,